KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.11.2016 r.
COM(2016) 860 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

Większe wykorzystanie czystej energii w budynkach

do

KOMUNIKATU KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU REGIONÓW ORAZ EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO

Czysta energia dla wszystkich Europejczyków

Inicjatywa uruchomiona dzisiaj przez Komisję uznaje budynki za kluczowy element procesu przejścia Europy na czystą energię.

Celem jej jest stworzenie kompleksowego, zintegrowanego podejścia, skupiającego się na miejscach, w których żyjemy i pracujemy, stawiającego efektywność energetyczną na pierwszym miejscu, przyczyniającego się do kształtowania pozycji UE jako globalnego lidera w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz zapewniającego uczciwą ofertę dla klientów, w sposób umożliwiający państwom członkowskim osiągnięcie swoich celów w zakresie energii i klimatu przewidzianych na lata 2020 i 2030.

Korzyści wynikające z takiego zintegrowanego podejścia są ewidentne:

- mobilizacja inwestycji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, stymulacja wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy przy jednoczesnym promowaniu innowacji oraz umiejętności;
- oszczędność energii, obniżenie kosztów bieżących, zdrowsze środowisko życia i pracy obywateli;
- łagodzenie ubóstwa energetycznego – ze zwróceniem szczególnej uwagi na walkę z problemem niewydajnych energetycznie mieszkań socjalnych oraz budynków publicznych;
- stopniowa decentralizacja europejskiego systemu energetycznego poprzez użycie zrównoważonej energii w budynkach;
- podłączenie budynków do połączonego z internetem systemu energetycznego, cyfrowego, przesyłowego i systemu magazynowania, co przyczyni się do realizacji europejskiej strategii na rzecz mobilności niskoemisjnej;
- wzmacnianie pozycji gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz wspólnot energetycznych; oraz
- wspomaganie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Sam sektor budowlany zapewnia bezpośrednio 18 milionów miejsc pracy w Europie i generuje 9 % PKB[1].

Europejski sektor budowlany posiada potencjał potrzebny do reagowania na szereg wyzwań o charakterze ekonomicznym i społecznym – takich jak miejsca pracy i wzrost, większa urbanizacja, sieci społecznościowe i cyfryzacja komunikacji, zmiany demograficzne i globalne łańcuchy wartości, presja ekologiczna, a także wyzwania energetyczne oraz wyzwania związane ze zmianami klimatu. Budynki mogą stanowić jeden z elementów stymulujących modernizację sektora oraz jego siły roboczej.

UE zajmuje już pozycję światowego lidera w dziedzinie innowacyjnych systemów stosowanych w budynkach. Integracja efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, magazynowania oraz połączenia z systemami cyfrowymi i przesyłowymi poprzez budynki pozwala na dalszy rozwój w oparciu o zajmowaną czołową pozycję oraz na maksymalne wykorzystywanie sprzyjających ram regulacyjnych.

Obecnie 40 % konsumpcji energii w Europie przypada na budynki. Około 75 % substancji budowlanej to budynki nieefektywne energetycznie. Przy obecnym tempie renowacji

[1] Komisja Europejska, europejski sektor budowlany – Globalny partner 2016.

wynoszącym 1 % w skali roku obniżenie emisyjności substancji budowlanej do nowoczesnego, niskiego poziomu emisji zajęłoby około stu lat[2].

Aby zrealizować potencjał zrównoważonej energii w budynkach, należy pokonać szereg wyzwań natury **społecznej, finansowej, technicznej bądź administracyjnej**. Na przykład, pomimo tego, że budynki są regularnie poddawane konserwacji lub remontom, inwestycje w zrównoważoną energię są często nieuwzględniane z uwagi na fakt, że muszą konkurować z innymi inwestycjami w warunkach ograniczonych zasobów kapitału, braku wiarygodnych informacji, braku wykwalifikowanych pracowników lub wątpliwości co do ewentualnych korzyści.

Dodatkowo wiele podmiotów prowadzących projekty nadal napotyka na przeszkody w pozyskiwaniu koniecznych funduszy na pokrycie kosztów wstępnych swoich projektów oraz nie ma dostępu do atrakcyjnych i odpowiednich produktów finansowych na rynku. Ten niedostatek w funkcjonowaniu rynku wynika głównie z braku zrozumienia przez podmioty finansujące i inwestorów ryzyka, wielorakich korzyści oraz uzasadnienia biznesowego inwestycji w zrównoważoną energię, a zwłaszcza w efektywność energetyczną. Dodatkowo niewielka skala inwestycji oraz brak rozwiązań „pod klucz" powodują zwiększenie kosztów realizacji, a brak zdolności i umiejętności strukturyzacji projektów, które mogłyby otrzymać finansowanie z banków, utrzymuje popyt finansowy na niskim poziomie.

Rolą polityki zrównoważonej energii jest pomaganie konsumentom w podejmowaniu tych inwestycji w łatwiejszy sposób i stwarzanie bardziej korzystnych warunków inwestycyjnych. Przy renowacji swoich domów konsumenci powinni mieć możliwość wyboru bardziej wydajnych rozwiązań, opartych na przejrzystych, jednoznacznych i przekazywanych na czas informacjach dotyczących zużycia energii oraz kosztów powiązanych. Podczas odnawiania budynków publicznych, takich jak szpitale, szkoły, mieszkania socjalne lub biura, organy publiczne powinny mieć możliwość dostępu do atrakcyjnych rozwiązań w zakresie finansowania oraz czerpania korzyści jakie przynoszą innowacyjne usługi energetyczne – na przykład umowy o poprawę charakterystyki energetycznej.

Oprócz ustalania właściwych ram regulacyjnych, w szczególności z uwagi na wnioskowany przegląd dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej oraz dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, istnieje potrzeba podjęcia działań uzupełniających wspierających szybkie zmiany zachodzące w gospodarce realnej oraz rozwiązania kwestii finansowania już teraz.

1. Inteligentne finansowanie inteligentnych budynków

Zrównoważona termomodernizacja budynków to obszar, w ramach którego łączenie projektów oraz gwarancje publiczne mogą przynieść znaczącą różnicę. Będący częścią planu inwestycyjnego dla Europy Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) 2.0[3] stanowi klucz do odblokowania finansowania ze środków prywatnych na rzecz

[2] Ocena skutków zmian wprowadzonych do dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, SWD(2016) 414; patrz także sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego „Termomodernizacja: Atut na nowy początek dla Europy" (ang. Energy Renovation: The Trump Card for the New Start for Europe" dostępne na http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publication/energy-renovation-trump-card-new-start-europe

[3] Komunikat „Europa znów inwestuje – Wnioski z realizacji planu inwestycyjnego dla Europy", COM(2016) 359.

efektywności energetycznej oraz wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach na szerszą skalę.

Już teraz efektywność energetyczna oraz odnawialne źródła energii zajmują istotne miejsce w projektach EFIS. Na przykład znaczna większość projektów energetycznych zatwierdzonych do tej pory do finansowania (stanowiąca 22 % wszystkich inwestycji o łącznej wartości 154 mld EUR) dotyczy efektywności energetycznej oraz sektora odnawialnej energii. Uwzględniając sukces EFIS, Komisja zaproponowała jego przedłużenie do końca 2020 r. oraz wprowadzenie wymogu, aby **co najmniej 40 % projektów realizowanych w ramach EFIS** w obszarze infrastruktury i innowacji wspierało działania na rzecz klimatu, energii oraz środowiska zgodnie z celami **COP21**. Stanowi to istotną szansę oraz konkretny wkład prowadzący do mobilizowania środków publicznych i prywatnych na wspieranie przejścia na niskoemisyjną gospodarkę o obiegu zamkniętym. Wsparcie ze strony Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych może uzupełniać lub być łączone ze wsparciem w formie **dotacji lub produktów finansowych** z innych funduszy UE, w tym z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

W latach 2014–2020 ze środków **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności** przeznaczone zostanie 17 mld EUR na efektywność energetyczną budynków publicznych, mieszkalnych i przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP[4]. Jest to kwota trzykrotnie wyższa niż w poprzednim okresie, co potwierdza zaangażowanie państw członkowskich i regionów oraz wagę przywiązywaną przez nie do efektywności energetycznej. Stwarza to potencjał do mobilizacji dużo większych ilości krajowych środków publicznych i prywatnych w ramach współfinansowania – do całkowitej kwoty szacowanej na ok. 27 mld EUR[5]. Jednym z celów planu inwestycyjnego dla Europy jest co najmniej podwojenie wykorzystania instrumentów finansowych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w celu mobilizacji dodatkowych prywatnych środków finansowych oraz wspomagania procesu tworzenia rentownych rynków. Państwa członkowskie i regiony już planują zainwestować prawie 6,4 mld EUR[6] w formie instrumentów finansowych przeznaczonych na cele związane z zapewnieniem niskiego poziomu emisyjności, głównie na rzecz efektywności energetycznej. Jest to ponad ośmiokrotny wzrost w porównaniu z okresem 2007–2013[7].

Opierając się na planie inwestycyjnym dla Europy oraz europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych, Komisja uruchomi inicjatywę mającą na celu dalszy rozwój inwestycji związanych z efektywnością energetyczną i inteligentnymi budynkami realizowanych przez podmioty z sektora publicznego, przedsiębiorstwa usług energetycznych, MŚP/spółki o średniej kapitalizacji oraz gospodarstwa domowe. Ta nowa inicjatywa, realizowana w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) oraz państwami członkowskimi może pomóc w odblokowaniu do 2020 r. **dodatkowych 10**

[4] Uwaga: dokonano również alokacji środków w wysokości 870 mln EUR i 113 mln EUR, odpowiednio z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), które również należą do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

[5] Dane szacunkowe oparte na tabelach finansowych programów operacyjnych 2014–2020 dotyczących celu tematycznego „Wspieranie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną".

[6] Obejmuje współfinansowanie ze środków krajowych.

[7] Pierwsze coroczne podsumowanie postępów w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2014–2020 zostanie opracowane do końca listopada 2016 roku.

miliardów EUR z funduszy[8] publicznych i prywatnych na efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii. Cel ten powinien być realizowany z wykorzystaniem pośredników finansowych oraz krajowych platform inwestowania w efektywność energetyczną, aby łączyć projekty, obniżać ryzyko związane z inwestycjami w efektywność energetyczną oraz optymalizować wykorzystywanie funduszy publicznych, w tym zwłaszcza europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w połączeniu z finansowaniem przez Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych. Tworzenie tego typu połączeń, co jest już obecnie możliwe, będzie dodatkowo ułatwione dzięki proponowanym zmianom do rozporządzenia finansowego oraz do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów[9]. Państwa członkowskie, szczególnie te o większym zapotrzebowaniu energetycznym oraz uzależnieniu od energii zewnętrznej, zachęca się do udziału w tej inicjatywie oraz do wnoszenia w nią swojego wkładu. Podział ryzyka pomiędzy funduszami UE a krajowymi funduszami publicznymi i prywatnymi spowoduje udostępnienie beneficjentom końcowym bardziej atrakcyjnych opcji finansowania. Ponadto korzystanie z rozwiązania proponowanego przez UE będzie związane z szeregiem dodatkowych korzyści w sferze regulacyjnej oraz administracyjnej, na przykład w odniesieniu do pomocy państwa, zamówień publicznych, zobowiązań w zakresie współfinansowania oraz sprawozdawczości i ocen ex-ante. Co ważne, w kontekście oceny finansów publicznych w ramach paktu stabilności i wzrostu, Komisja zajmie również przychylne stanowisko wobec wkładów państw członkowskich wnoszonych do wkładów jednorazowych w platformy inwestycyjne o charakterze tematycznym lub o skali wielokrajowej w kontekście EFIS[10].

Znaczna część tych funduszy zostanie wykorzystana w miastach i regionach: podmioty lokalne oraz regionalne odgrywają kluczową rolę we wspieraniu inwestycji w budynki wykorzystujące czyste technologie energetyczne – poprzez podejmowanie decyzji w obszarach, takich jak kodeksy budowlane i miejskie zagospodarowanie przestrzenne. Poprzez takie inicjatywy jak Porozumienie Burmistrzów na rzecz Klimatu i Energii[11] miasta i regiony zachęcane są do wdrażania działań mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie odporności oraz zapewnienie wszystkim dostępu do czystej oraz przystępnej cenowo energii.

Filar I: Bardziej efektywne wykorzystanie funduszy publicznych

Celem jest maksymalizacja wykorzystania dostępnych funduszy publicznych z użyciem instrumentów finansowych oferujących rozwiązania wobec zidentyfikowanych niedostatków w funkcjonowaniu rynku oraz poprzez lepsze ukierunkowanie dotacji w stronę bardziej wrażliwych konsumentów. W tym celu Komisja:

a. **Opracuje modele finansowania zrównoważonej energii** oparte na krajowych platformach inwestycyjnych (z możliwością wymiaru regionalnego) w celu pozyskania dodatkowego finansowania ze środków prywatnych na renowacje budynków, których struktura będzie zgodna z rozporządzeniem EFIS oraz zasadami UE dotyczącymi pomocy państwa.

[8] W ciągu ostatnich 5 lat Europejski Bank Inwestycyjny przeznaczył 10,5 mld euro na sektor efektywności energetycznej.

[9] COM(2016) 605 z dnia 14 września 2016 r.

[10] Zob. oświadczenie Komisji zawierające ocenę – do celów wdrażania paktu stabilności i wzrostu – jednorazowych wkładów dokonywanych w kontekście inicjatywy EFIS, Dz. U. 1.7.2015; L 169, s. 38 Zob. także Komunikat „Optymalne wykorzystanie elastyczności przewidzianej w obowiązujących postanowieniach paktu stabilności i wzrostu", COM(2015) 12.

[11] http://www.covenantofmayors.eu/index_en.html

W UE banki odgrywają kluczową rolę w finansowaniu inwestycji konsumentów i przedsiębiorstw, bardziej niż w innych rozwiniętych gospodarkach. Mimo że banki są coraz bardziej aktywne na nowych rynkach energetycznych, szczególnie na dużych rynkach odnawialnych źródeł energii, rzadko postrzegają one efektywność energetyczną jako oddzielny segment rynku. W konsekwencji brak jest odpowiednich i przystępnych cenowo komercyjnych produktów finansowania inwestycji w efektywność energetyczną lub w odnawialne źródła energii w budynkach[12]. W celu rozwiązania tego problemu Komisja opracowała pionierski plan finansowy – finansowanie prywatne na rzecz efektywności energetycznej (PF4EE) – wykorzystujący fundusze programu LIFE i zarządzany przez Europejski Bank Inwestycyjny. Sukces tego planu pilotażowego, widoczny w znacznie podwyższonym wskaźniku dźwigni finansowej niż pierwotnie zakładano, ukazuje potencjał, jaki niesie ze sobą stymulowanie inwestycji w efektywność poprzez podział ryzyka, udzielanie pomocy technicznej oraz przyznawanie linii kredytowych Europejskiego Banku Inwestycyjnego uczestniczącym instytucjom finansowym. Doświadczenie nabyte na podstawie finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej (PF4EE) pozwoli na dalszy postęp w zakresie łączenia Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych z innymi środkami finansowania publicznego, w tym – w stosownych przypadkach – z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, poprzez wykorzystanie platform inwestycyjnych[13].

Bazując na tym doświadczeniu, Komisja będzie wspierać rozwój **elastycznych platform finansowania efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii** na szczeblu krajowym oraz regionalnym. Platformy te oferują kompleksowe rozwiązania umożliwiające lokalnym bankom, pośrednikom finansowym, przedsiębiorstwom usług energetycznych lub innym podmiotom grupowanie inwestycji w celu udostępniania atrakcyjnych produktów finansowania zrównoważonej energii dużej liczbie odbiorców końcowych na obszarze, na którym działa dana platforma[14]. Podmioty gotowe finansować portfele inwestycji w zrównoważoną energię mogą wykorzystać w szczególności trzy wzmacniające się nawzajem elementy:

- zwiększony zakres finansowania dłużnego EBI za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych pozwoli zwiększyć ich zdolność finansowania (przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia ukierunkowania na budynki zrównoważone energetycznie zgodnie z Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych 2.0);
- mechanizm podziału ryzyka pozwalający na ograniczenie zakresu ryzyka związanego z portfelami inwestycji w budynki zrównoważone energetycznie oraz przekładający się na bardziej atrakcyjne warunki kredytów dla odbiorców końcowych. Opcję tę można by wdrożyć w połączeniu z funduszami

[12] W szczególności w odniesieniu do rozwiązań w zakresie ogrzewania i chłodzenia – panele fotowoltaiczne na dachach oraz pompy ciepła.

[13] W przyjętym ostatnio wniosku dotyczącym „rozporządzenia zbiorczego" (COM(2016) 605) Komisja proponuje uproszczone zasady mające zastosowanie do łączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych, co może umożliwić rozwój dalszych, łatwych w użytkowaniu modeli oraz wzorców.

[14] Platformy te zapewnią także lepszą widoczność projektom finansowanym za ich pomocą – w celu stosowania odpowiednich korzyści regulacyjnych i administracyjnych zapewnianych w ramach EFIS.

dostępnymi na szczeblu lokalnym, w tym z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi;

- wiedza techniczna oraz pomoc przy uruchamianiu programów kredytowych opracowywanych we współpracy z Europejskim Centrum Doradztwa Inwestycyjnego – także za pośrednictwem takich platform jak ELENA, JASPERS, fi-compass[15] – i innych źródeł finansowania na szczeblu krajowym lub regionalnym.

Aby wspierać wdrażanie tego modelu oraz innych powiązanych instrumentów związanych ze zrównoważoną energią, Komisja sprawdzi możliwości ponownego przydziału dostępnych funduszy UE, np. w celu zapewnienia pomocy technicznej.

b. Umowy o poprawę charakterystyki energetycznej: Rola umów o poprawę charakterystyki energetycznej w zwiększaniu efektywności energetycznej budynków publicznych musi wzrosnąć, gdyż zapewniają one całościowe podejście do kwestii renowacji, uwzględniając finansowanie, wykonanie prac oraz zarządzanie energią. Mogą one również, w pewnych warunkach, umożliwić inwestowanie w efektywność bez zwiększania długu publicznego, co ma kluczowe znaczenie dla rządów oraz władz lokalnych i regionalnych podlegających ograniczeniom budżetowym, zwłaszcza w przypadku mieszkań socjalnych, szpitali czy szkół. Zasady inwestycji sektora publicznego oraz statystycznego ujmowania renowacji aktywów powinny być jasne i przejrzyste, aby ułatwić inwestycje w zakresie efektywności energetycznej aktywów publicznych. Eurostat zbada w jaki sposób należy podejść do kwestii skutków dla zadłużenia i deficytu budżetowego spowodowanych inwestycjami związanymi z efektywnością energetyczną. Komisja analizuje, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, wpływ zasad rachunkowości sektora publicznego na rynek umów o poprawę charakterystyki energetycznej oraz, w razie potrzeby, do końca wiosny 2017 r. zaktualizuje swoje wytyczne dotyczące statystycznego ujmowania takich partnerstw.

c. Udzielanie wsparcia jednostkom zarządzającym funduszami publicznymi przy montażu i wdrażaniu instrumentów finansowych: oprócz wsparcia udzielanego w ramach Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego, fi-compass czy sieci Energia i Instytucje Zarządzające, Komisja zorganizuje serię regionalnych wydarzeń wzmacniających zdolności w tym zakresie, z udziałem kluczowych decydentów i zainteresowanych stron. Pierwsze warsztaty odbyły się w listopadzie tego roku w Rydze i obejmowały region bałtycki.

d. Ponadto Komisja opracowała łatwo dostępny **wzorzec w celu zwiększania udziału instrumentów finansowych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych**: jest to gotowy instrument służący efektywności energetycznej. Państwa członkowskie aktywnie tworzyły instrumenty finansowe służące efektywności energetycznej, w szczególności po to, by osiągnąć cel w postaci przeznaczenia 20 % europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na gospodarkę niskoemisyjną za pośrednictwem

[15] fi-compass jest platformą świadczącą usługi doradcze w zakresie instrumentów finansowych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, stworzoną w celu wspierania instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi i innych zainteresowanych stron, poprzez dostarczanie praktycznej wiedzy specjalistycznej oraz narzędzi edukacyjnych dotyczących instrumentów finansowych. https://www.fi-compass.eu/

instrumentów finansowych. Niektóre państwa członkowskie mają jednak opóźnienia w tym zakresie, a szersze wykorzystywanie gotowych instrumentów może pomóc w ich zmniejszeniu.

Równolegle, wniosek ustawodawczy dotyczący dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków zawiera środki pozwalające na **powiązanie zachęt finansowych** dostarczanych przez fundusze publiczne z osiąganymi oszczędnościami energii.

Filar II: Agregacja i pomoc przy opracowywaniu projektów

W celu zapewnienia sukcesu tej inicjatywie niezbędna jest dostępność dużych projektów mogących uzyskać finansowanie z banków, pozwalających na wykorzystanie platform inwestycyjnych i instrumentów finansowych. Wielu promotorów projektów – władze publiczne, osoby indywidualne czy przedsiębiorstwa – nie posiada jednak umiejętności i zdolności koniecznych do opracowania, wdrożenia i sfinansowania ambitnych projektów realizacji budynków wykorzystujących czystą energię. W związku z powyższym Komisja:

a. **wzmocni istniejące instrumenty wsparcia na rzecz opracowywania projektów[16] na poziomie unijnym,** takie jak ELENA, we współpracy z Europejskim Centrum Doradztwa Inwestycyjnego. Celem jest zwiększenie puli projektów inwestycyjnych, wspieranie wdrażania instrumentów finansowych, nawiązanie bliższej współpracy z promotorami projektów, zwłaszcza tych z Europy Środkowej i Wschodniej, dalsze angażowanie miast i podmiotów lokalnych oraz stymulowanie agregacji i upowszechniania na rynku obiecujących rozwiązań, w tym innowacyjnych technologii oraz strategii finansowania i organizacji. Komisja zwiększy budżet na unijne wsparcie na rzecz opracowywania projektów z 23 mln EUR w 2015 r. do 38 mln EUR rocznie począwszy od 2017 r. Oczekuje się, że budżet na unijne wsparcie na rzecz opracowywania projektów na lata 2016–2017 powinien uruchomić inwestycje o wartości do 3 mld EUR[17] w budynki zrównoważone energetycznie;

b. **będzie zachęcać państwa członkowskie do tworzenia dedykowanych lokalnych lub regionalnych punktów kompleksowej obsługi** dla podmiotów odpowiedzialnych za projekty, obejmujących całą ścieżkę wsparcia klienta - począwszy od informacji i wsparcia technicznego, poprzez tworzenie struktury finansowania i zapewnienia wsparcia finansowego aż do monitorowania oszczędności. Instrumenty te powinny doprowadzić do zwiększenia liczby projektów opracowywanych lokalnie oraz do tworzenia silnych i godnych zaufania partnerstw z podmiotami lokalnymi (np. z MŚP, instytucjami finansowymi oraz agencjami energetycznymi), przy czym kluczowe jest połączenie podaży finansowania z popytem na nie. Rozwój i powielanie tych punktów kompleksowej obsługi będzie wspierane na szczeblu unijnym dzięki wymianie dobrych praktyk poprzez Manag'Energy[18], finansowaniu poprzez inicjatywę Horyzont 2020[19],

[16] Finansowanie ELENA oraz zaproszenie do składania wniosków o unijne wsparcie opracowywania projektów w ramach programu Horyzont 2020.

[17] Na podstawie wskaźnika dźwigni finansowej osiągniętego w przeszłości przy finansowaniu PDA i EASME.

[18] Dla ponad 400 lokalnych i regionalnych agencji energetycznych w Europie Manag'Energy będzie punktem centralnym budowania zdolności, w celu zwiększenia możliwości agencji w zakresie finansowania efektywności energetycznej oraz umożliwienia agencjom tworzenia struktur, tak aby osiągnąć całościowe, zintegrowane podejście lokalne/regionalne.

[19] H2020, EE-23-2017 dotyczące innowacyjnych planów finansowych, tj. planów funkcjonujących w oparciu o

unijne instrumenty wsparcia na rzecz opracowywania projektów czy też, w odpowiednich przypadkach, finansowanie przy pomocy europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Równolegle, proponowana kontynuacja zobowiązań do oszczędności energii przez państwa członkowskie zawarta w art. 7 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej dostarczy dodatkowej motywacji do łączenia małych projektów.

Filar III: Ograniczanie ryzyka

Inwestorzy i podmioty finansujące powinny lepiej rozumieć realne ryzyko i korzyści wynikające z inwestycji w budynki zrównoważone energetycznie w oparciu o fakty rynkowe oraz wyniki historyczne, do czego wzywają instytucje finansowe[20]. Przy wycenie oferowanych produktów finansowania banki powinny zacząć stopniowo uwzględniać takie elementy analizy fundamentalnej jak mniejsze prawdopodobieństwo braku spłaty w przypadku kredytów na projekty związane z oszczędnością energii czy wzrost wartości aktywów w związku z wyższą efektywnością energetyczną. Rozwój dedykowanych produktów finansujących zrównoważone energetycznie budynki jest również istotny dla wspierania tworzenia rynku wtórnego (refinansowania) i wzrostu udziału kapitału prywatnego. Aby wspomóc tę transformację rynkową Komisja:

a. uruchamia platformę obniżania ryzyka efektywności energetycznej, ukazującą dane na temat technicznej i finansowej charakterystyki ponad 5 tys. europejskich projektów efektywności energetycznej dotyczących przemysłu oraz budynków. Zachęca się podmioty realizujące projekty, podmioty finansujące oraz inwestorów do dalszego uzupełniania tej otwartej bazy danych oraz do korzystania z dostępnej tam analizy porównawczej oraz wzajemnego uczenia się;

b. będzie ściśle współpracować z publicznymi i prywatnymi instytucjami finansowymi, przedstawicielami przemysłu i ekspertami z sektora finansowego nad utworzeniem **uzgodnionych ram dotyczących oceny ryzyka w przypadku inwestycji w budynki zrównoważone energetycznie.** Inicjatywa ta, opracowana wspólnie przez Grupę Instytucji Finansowych ds. Efektywności Energetycznej[11] i zaplanowana na 2017 r., pomoże instytucjom finansowym włączyć podstawowe korzyści energetyczne do swojej praktyki biznesowej przy jednoczesnym obniżeniu kosztów transakcyjnych i zwiększeniu zaufania inwestorów. Działanie to również pomoże odblokować rynek ekologicznych kredytów hipotecznych.

Równolegle wniosek ustawodawczy dotyczący dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków obejmuje środki mające zapewnić inwestorom z sektora prywatnego dostęp do większej ilości lepszych jakościowo informacji, w tym poprzez bardziej wiarygodne świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, gromadzenie faktycznych danych dotyczących zużycia energii przez budynki publiczne oraz dalsze opracowywanie długoterminowych planów działania w zakresie renowacji w celu ukierunkowania decyzji inwestycyjnych.

---

agregatory projektów lub izby rozliczeniowe na szczeblu regionalnym lub krajowym.

[20] www.eefig.com

Komisja uruchamia również **Obserwatorium substancji budowlanej UE** w celu zapewnienia centralnego gromadzenia wszystkich istotnych informacji dotyczących budynków w UE oraz termomodernizacji. Umożliwi ono wsparcie w zakresie opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny polityk i powiązanych instrumentów finansowych.

2. Branża budowlana

Komisja zaprosi zainteresowane strony z branży budowlanej do dyskusji na temat wyzwań i możliwości, jakie stanowią dla branży inwestycje w budynki zrównoważone energetycznie i w jaki sposób można je szerzej promować. Stanowi to uzupełnienie prac trójstronnego forum wysokiego szczebla na rzecz zrównoważonego budownictwa będących elementem strategii dla budownictwa 2020.

W ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności[21] Komisja podjęła wysiłki na rzecz uporania się z wyzwaniami związanymi z umiejętnościami. Na podstawie doświadczeń związanych z programami pilotażowymi realizowanymi w bieżącym roku Komisja wprowadzi w 2017 r. nowe zestawy tak zwanych „planów działania na rzecz branżowej współpracy w zakresie umiejętności". Jeden z nich będzie dotyczył branży budowlanej, koncentrując się na efektywności energetycznej i umiejętnościach informatycznych. Będą przy tym wzmacniane synergie z inicjatywą Komisji „BUILD UP Skills", która dotyczy podnoszenia kwalifikacji pracowników branży budowlanej w dziedzinie efektywności energetycznej oraz technologii energii ze źródeł odnawialnych, w zakresie instalacji i zarządzania[22].

Budowa nowych budynków lub modernizacja budynków istniejących w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej stanowi okazję do ponownego przemyślenia procesów budowy i wyburzania, uwzględniając szersze aspekty efektywności zasobów. W przyszłym roku, w ramach pakietu gospodarka o obiegu zamkniętym, Komisja Europejska przedstawi unijne ramy oceny całkowitej efektywności środowiskowej budynków. Ramy te powinny być wykorzystane do promowania gospodarki o obiegu zamkniętym w obszarach zabudowanych, w tym jako odniesienie w dużych projektach użytkowych, w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych oraz w politykach i ustawodawstwie krajowym. Ponadto Komisja Europejska bada możliwości wspierania inicjatyw sprzyjających inwestycjom w nową i/lub innowacyjną infrastrukturę recyklingu odpadów z budowy i rozbiórki w regionach, które są opóźnione względem celu dotyczącego ponownego użycia, odzyskiwania i recyklingu na poziomie 70 %, określonego w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, który ma zostać osiągnięty do 2020 r. Takie inwestycje mogłyby otrzymać wsparcie z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych. Trwa proces tworzenia specjalnej platformy dla projektów gospodarki o obiegu zamkniętym. Ponadto Komisja przygotowała protokół zarządzania odpadami z budowy i rozbiórki, aby pomóc zainteresowanym stronom w przetwarzaniu odpadów w sposób racjonalny ekologicznie i zwiększać potencjał poddawania ich recyklingowi. Patrząc w przyszłość, Komisja Europejska pracuje również nad zasadami i przepisami w dziedzinie zrównoważonego projektowania budynków, mającymi na celu wytwarzanie mniejszej ilości odpadów z budowy i rozbiórki

[21] Komunikat „Nowy europejski program na rzecz umiejętności: wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności (COM(2016) 381).

[22] Inicjatywa finansowana w ramach programów: Inteligentna Energia dla Europy oraz Horyzont 2020 wyzwanie społeczne 3.

oraz ułatwienie recyklingu materiałów. Wszystkie te inicjatywy pomogą z kolei zmniejszyć zużycie energii i koszty materiałów budowlanych.

Konieczne jest odblokowanie potencjału wzrostu i tworzenia miejsc pracy w sektorze budowlanym poprzez poprawę funkcjonowania rynków. Wyniki oceny adekwatności w zakresie sektora budowlanego będą wykorzystane do zapewnienia większej spójności powiązanego ustawodawstwa dotyczącego rynku wewnętrznego oraz efektywności energetycznej. Tytułem przykładu w odpowiednich przypadkach należy włączyć wymogi wynikające z przepisów Ekoprojektu do zharmonizowanych norm określonych w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych mających zastosowanie do tych samych produktów, aby zapewnić producentom jednolite ramy ich testowania. Ponieważ rynek wewnętrzny wyrobów budowlanych jest wciąż rozdrobniony, proces konsultacji z zainteresowanymi stronami jest w toku[23], co może doprowadzić do rewizji rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych w ramach kadencji obecnej Komisji.

Komisja Europejska będzie nadal wspierać innowacje, stymulując rozwój zaawansowanych produktów i procesów technologicznych w ramach kontraktowego partnerstwa publiczno-prywatnego (cPPP) *budynki efektywne energetycznie* (*EeB*). Oczekuje się, że to PPP zapewni technologie potrzebne do wzmocnienia zrównoważonego charakteru i konkurencyjności europejskiego sektora budowlanego[24].

Inicjatywę tę mogłoby wesprzeć inteligentne podejście do zamówień publicznych, promujące innowacyjne rozwiązania niskoemisyjne, dzięki branżowym inicjatywom w zakresie normalizacji, takim jak SustSteel[25]. Gdy normy zostaną ostatecznie ustalone, będą one mogły być stosowane przez branżę budowlaną do realizacji celów dotyczących zrównoważonego rozwoju. Potencjalnie podejście to mogłoby objąć inne produkty budowlane i pozwoliłoby branży na promowanie jej wysiłków i bardziej skuteczną sprzedaż swoich wyrobów.

Nowe dyrektywy w sprawie zamówień publicznych (obowiązujące od wiosny 2016 r.) konsolidują i optymalizują wszystkie istniejące instrumenty na rzecz innowacyjności: kryteria funkcjonalne, warianty, aspekty jakościowe w specyfikacjach technicznych oraz kryteria udzielenia zamówienia. Unia Europejska przyczynia się również do innowacyjności w zamówieniach publicznych poprzez europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne oraz program Horyzont 2020. Doprowadziło to do powstania szeregu przełomowych projektów. Ciekawym przykładem jest transgraniczny projekt PAPIRUS (obejmujący Niemcy, Hiszpanię, Włochy oraz Norwegię) którego celem jest promocja, wdrażanie i walidacja innowacyjnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego budownictwa realizowanych w drodze zamówień publicznych, skupiających się na budynkach o niemal zerowym zużyciu energii. Ponadto Komisja opublikowała opcjonalne kryteria zielonych zamówień publicznych dotyczące projektowania i budowy budynków biurowych oraz zarządzania nimi, zawierające szereg zaleceń dotyczących przygotowywania zamówień publicznych na ekologiczne i efektywne energetycznie budynki biurowe[26].

[23] Zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych (dodać odniesienie)

[24] http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/energy-efficient-buildings_en.html.

[25] Sektor stali pracuje nad europejskimi normami zrównoważonej produkcji stali (SustSteel), umożliwiającymi przedsiębiorstwom uzyskanie certyfikacji zgodności ich wyrobów stalowych dla branży budowlanej z określonymi wymogami w aspektach zrównoważonej gospodarki i środowiska oraz zrównoważonego rozwoju społecznego.

[26] SWD(2016) 180 final Kryteria zielonych zamówień publicznych w UE dotyczące projektowania i budowy

Technologie cyfrowe mają potencjał zwiększenia efektywności procesów budowlanych oraz eksploatacji budynków, przyczyniając się w ten sposób do osiągania naszych celów w zakresie oszczędzania energii. Z tego względu Komisja popiera określenie wspólnych zasad i przepisów w dziedzinie zamówień publicznych w celu doprowadzenia do cyfryzacji charakterystyki budynków, w tym cyfryzacji ich charakterystyki energetycznej (modelowanie informacji o budynku). Wraz z rozwojem wspólnych ram dotyczących cyfrowego dziennika budynku oraz konkretnych działań ukierunkowanych na MŚP w dużym stopniu ułatwia to wymianę informacji oraz wspiera podejmowanie decyzji przed rozpoczęciem realizacji projektów budowlanych, w trakcie ich realizacji oraz po ich zakończeniu, unikanie fragmentaryzacji konkurujących ze sobą strategii krajowych oraz ograniczenie kosztów dla MŚP. Ponadto, w ramach Porozumienia w sprawie zamówień rządowych WTO i w kontekście porozumień dwustronnych, Unia Europejska zapewnia przeprowadzanie zamówień publicznych w sposób przejrzysty i konkurencyjny, nie dyskryminujący unijnych towarów, usług ani dostawców.

budynków biurowych oraz zarządzania nimi.